

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย เขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Resarch) โดยผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1,182 ครัวเรือน จำนวน 5,557 คน ประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน ได้แก่ ชุมชนบ้านตลาดห้วยราช ชุมชนบุตาแพง ชุมชนสุขสมบูรณ์ ชุมชนห้วยราช ชุมชนตะครอง ชุมชนเมืองดำ ชุมชนส่วนรวม ชุมชนตะไเก้ ชุมชนห้วยแก้ว ชุมชนบ้านเพชร ชุมชนห้วยราชพัฒนา ชุมชนห้วยราชา และชุมชนสวายเจริญ

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการคำนวณจากสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2541 : 151) ดังนี้

สูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = กลุ่มตัวอย่าง

N = ประชากร

e² = ความคลาดเคลื่อน

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชุมชนบ้านตลาดห้วยราช	3	245	14
ชุมชนบุตาแพง	5	260	15
ชุมชนสุขสมบูรณ์	10	375	21
ชุมชนห้วยราช	1	495	29
ชุมชนตะครอง	2	482	28
ชุมชนเมืองค้ำ	3	320	18
ชุมชนส่วนรวม	4	384	22
ชุมชนตะไก่อ	5	457	26
ชุมชนห้วยแก้ว	6	459	28
ชุมชนบ้านเพชร	7	912	52
ชุมชนห้วยราชพัฒนา	8	348	20
ชุมชนห้วยราชา	9	345	20
ชุมชนสวายเจริญ	10	475	27
รวม		5,557	320

ที่มา (สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยราช, 2554 : 9)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้าง และพัฒนาขึ้นเอง เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ในเทศบาลตำบลห้วยราช เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลห้วยราช ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open – ended Form)

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ ศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนสภาพปัญหาของการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในเทศบาลตำบลห้วยราช เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช

2.2 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านคือ

2.2.1 ดร.จิตาภรณ์ เวียงวิเศษ อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.2.2 นางสุมาลี คุ่มพล ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารงานสาธารณสุข สำนักงานเทศบาลเมืองบุรีรัมย์

2.2.3 นางสาวรุ่งริษา ตระกูลรัมย์ ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยราช

2.3 นำเสนอแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบมาแก้ไข ปรับปรุงเสนอกรรมการควบคุมพิจารณา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ดีขึ้น

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.5 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .934

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. เตรียมความพร้อมของเครื่องมือ ซึ่งในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง
2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอความร่วมมือจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช รวมทั้งชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อให้เข้าใจตรงกัน
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม โดยชี้แจงรายละเอียดในการทำแบบสอบถามแก่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

2. การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน (S.D.) กรณีในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 111)

4.50 - 5.00	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระหว่างกลุ่มที่มีเพศต่างกัน โดยใช้ แบบที (Independent Samples t - test)

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของ เซฟเฟ

5. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้มีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำสถิติที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

2.1 ร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

3.1 กรณีที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ แบบที

(Independent Samples t – test)

3.2 กรณีที่มีตัวแปร 3 กลุ่ม ได้แก่ อายุ การศึกษา และอาชีพ ใช้การวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)